

Opinnäytetyö (AMK)

Esittävä taide

Tanssinopettajakoulutus

2017

Sofia Koittola

LAIHA, NUORI JA VAALEA

– Dance Magazine -lehden luoma kehokuva
vuosina 1975–1977

Sofia Koittola

LAIHA, NUORI JA VAALEA

– Dance Magazine -lehden luoma kehokuva vuosina 1975–1977

Tämä tutkielma on kirjoitettu osana tanssinopettajan tutkinnon (AMK) opinnäytetyökokonaisuutta. Opinnäytetyön taiteellinen osa on sooloteos ”Patient Zero”. Teos lukeutui toukokuussa 2017 Turun Taideakatemiaan Köysiteatterissa järjestettyyn Köydet irti! -festivaalin ohjelmistoon.

Tutkin opinnäytetyössäni, minkä tyyppisiä kehoja Dance Magazine -lehdessä löytyy vuosina 1975–1977 ja millaiset kehot ovat juuri tälle lehdelle tyypillisiä.

Tein tutkielmani kvantitatiivisena kuva-analyysinä. Käytin tutkielmamateriaalina tutkielma-ajan lehtien jokaista kuvaa, joissa esiintyi tunnistettava ihmiskeho. Tutkin, löytyikö lehdistä tyypillistä Dance Magazinen kehoa. Etsiessäni tyypillistä kehoa tarkastelin, minkälaisille ja minkä muotoisille kehoille annettiin eniten kuvatilaa.

Laskin kaikki kuvat, joissa esiintyy keho. Jaoin nämä kuvat ensin kahteen pääkategoriaan: balettikuviin ja muu-kategorian kuviin. Sen jälkeen erittelin kuvamassasta mainos- ja artikkelikuvat. Jaoin kuvat balettimainoksiin ja muihin mainoksiin sekä balettiartikkelikuviin ja muihin artikkelikuviin. Lisäksi selvitin, kuinka monessa kuvassa esiintyy naiskeho ja kuinka monessa mieskeho.

Rajasin tutkielma-ajan 1970-luvun puolivälistä lähemmäs 1980-lukua, koska tuolloin Yhdysvallat oli aatteellisessa murroksessa. Poliittisesti liberaalin 1960-luvun muuttuessa konservatiiviseksi 80-luvuksi vaikutti tämä muutos myös taiteeseen ja sitä kautta tanssikenttään. Tutkin, näkyykö tämä murros myös lehden suhtautumisessa kehoihin.

Tutkimuksestani ilmeni, että Dance Magazine antoi hyvin selkeän kuvan siitä, minkälainen on tyypillinen Dance Magazine lehden tanssijakeho. Lehden tyypillinen keho vuosina 1975–1977 oli nuori, valkoihoinen, laiha ja pitkäraajainen. Tyypillinen Dance Magazine -keho oli verhottu ihonmyötäisiin ja ihoa paljastaviin asuihin.

Suurimmat muutokset tutkielma-aikana liittyivät kuvien määrän kasvuun sekä värikuvien käytön yleistymiseen.

ASIASANAT:

Kehonkuva, tanssi, tanssija, laihuus, Dance Magazine.

Sofia Koittola

SKINNY, YOUNG, CAUCASIAN

– The Body image of the Dance Magazine in 1975–1977

This study is the written part of the Bachelor's thesis of the Dance teacher degree. The artistic part of the degree is a solo performance called "Patient Zero". The performance was a part of the Turku Dance Academy "Köydet irti!" festival in May 2017.

In my thesis, I study Dance Magazine in the years 1975 to 1977. I aim to find what kind of bodies can be found in the magazine and which kind of bodies are typical for Dance Magazine.

My thesis was a quantitative picture analysis. As a research material, I used all the pictures that included a recognizable human body found in the Dance Magazine during the research time. I tried to find a typical body by observing what kind and what shaped bodies the most inches were given in the magazine.

First all the pictures of bodies were counted. These pictures were divided in two main categories: ballet and others. After this separation within the different dance types also a division to ad and article pictures was made. I also studied the amount of male and female bodies.

The research time was closer to the end of the 1970s for this was a time when United States faced an ideological transition. Politically, when the liberal 1960s changed to a more conservative 1980s, this change also affected the arts and consequently the dance field. I also study if this change could be seen in the Dance Magazine body image.

From the research could be found that the Dance Magazine gave a very clear picture of what a dancer's body looked like. A typical dancer body in the years 1975–1977 was a young, Caucasian, low fat and long-limbed body. This body was clad in skin-tight and skin-revealing outfits.

The major changes during the period were related to the increase in the number of images and the more increasing widespread use of color

KEYWORDS:

Body, body image, Dance Magazine, dance, dancer, skinny

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 KUVA-ANALYYSIN RAKENTUMINEN	6
2.1 Optimaalinen tanssijan keho	6
2.2 Kuva-analyysin vuosikymmen	7
2.3 Kuva-analyysin metodologia	9
2.4 Kehon kuvien kategorisointi	9
3 TYYPILLINEN TANSSIJAN KEHO	12
3.1 Värilliset kansikuvat	12
4 EPÄTYYPILLISET TANSSIJAN KEHOT	15
4.1 Historialliset kehot	16
4.2 Iäkkäät kehot	18
4.3 Verhotut kehot	19
5 MAINOSKUVAT	21
5.1 5.1. Mainos läskiä vastaan	23
5.2 Värilliset mainoskuvat	24
6 PÄÄTELMÄT KUVA-ANALYYSISTÄ	27
LÄHTEET	31

LIITTEET

Liite 1. Taulukko: Dance Magazine -lehdissä esiintyvät mainos- ja artikkelikuvat 1975–1977.

Liite 2. Taulukko: Dance Magazine lehdet vuosina 1975–1977

1 JOHDANTO

Itselleni yksi tärkeimmistä arvoista on kyseenalaistaminen. Haluan kyseenalaistaa tämän yhteiskunnan ajattelumaailmaa ja toimintatapoja. Minulle pahinta olisi säilyttää normeja miettimättä, miksi me ajattelemme ja tunnemme tietyllä tavalla. Perusteluksi en tule koskaan hyväksymään lausetta: ”Koska näin on aina ollut”. Haluan olla uudistaja, en säilyttäjä.

Tanssikulttuurissa ja tanssikasvatuksessa yksi haastavimmista ja samalla keskeisimmistä asioista on kehon koko. Miten me aikuiset ajattelemme ja puhumme omasta kehostamme ja miten se vaikuttaa kasvaviin lapsiin, nuoriin ja muihin ympärillämme oleviin ihmisiin? En tiedä ainuttakaan ihmistä, joka ei olisi kertaakaan elämässään suhtautunut kehoonsa tuhoavalla tavalla. Nykypäivän ihannekeho vaikuttaa meihin jokaiseen ja on mielestäni hälyttävää, ettemme aikuisina kyseenalaista sen funktiota useammin. Haluan opinnäytetyölläni antaa lukijalle pohdittavaa suhteessa nykypäivän kauneusihanteeseen. Tämän päivän kauneusihanne ei ole absoluuttinen totuus, vaan ”täydellinen keho” muuttuu ja on muuttunut muodin myötä. Siksi meidän ei pidä jäädä ihannekehon orjiksi, vaan uskon, että meidän tulisi luoda maailmaa, joka sallii kaikkien terveiden värien ja kokojen loistaa. Opinnäytetyössäni selvitin, millainen on Dance Magazine -lehden luoma ihanne tanssijakehosta 70-luvulla, ja tulini tulokseen, että se on täysin samanlainen kuin nykypäivänä. Eikö olisi jo aika muuttaa tietoisesti esteettistä näkemystämme täydellisestä tanssijakehosta?

Opinnäytetyöni kirjallisessa osiossa tutkin Dance Magazine -lehdessä esiintyviä kuvia kehoista vuosina 1975–1977. Pyrin selvittämään kvantitatiivisen kuva-analyysin avulla, minkä tyyppiset kehot saavat eniten kuvatilaa Dance Magazinessa tutkielma-aikana. Rakennan määrällisesti johdossa olevasta kehotyypistä tyypillisen Dance Magazine -lehden kehon. Pohjustan alkuun lähtökohtiani sille, miksi tartuin opinnäytetyöni aiheeseen. Tämän jälkeen avaan kuva-analyysimateriaalin jakamani kategorioiden alle ja keskityn selvittämään tyypillisen ja epätyypillisen Dance Magazine -kehon tunnusomaiset piirteet. Perustelen löytämäni tyypillisen ja epätyypillisen kehon piirteitä avaamalla esimerkkikuvia kehoista, jotka esiintyivät Dance Magazine -lehdessä tutkielmakautena. Lopuksi kirjoitan yhteenvedon kuva-analyysini tuloksista, pohjaten niitä alussa esittelemiini kuva-analyysin kysymyksiin.

2 KUVA-ANALYYSIN RAKENTUMINEN

Tässä kappaleessa jäsenän lukijalle sitä, miten päädyin tutkielmani aiheeseen ja miten toteutin tekemäni analyysin. Avaan alla myös ajan metodologiaa ja aiempaa kirjallisuutta aiheeseen liittyen.

2.1 Optimaalinen tanssijan keho

Olen kiinnostunut erityisesti siitä, minkä kokoiset ja näköiset tanssijat saavat tanssijan töitä. Kohdistan kysymykseni nykytanssikulttuurille ja sen kentälle. Baletissa kehon ulkomuodolla ja sen kauneudella on suuri merkitys. Vaikka kauneuskäsitys ja ihannekeho ovat muuttuneet baletin historian aikana, kauneus käsitteenä on pysynyt keskeisimpänä asiana baletin maailmassa.

Kauneuskäsitys on muuttunut radikaaleimmin kehon koossa. Esimerkiksi 1930-luvulla ja 1940-luvulla balettitanssijat olivat paljon muodokkaampia ja pyöreämpiä kuin nykyään. Silti jo tuolloin balettitanssijoita pidettiin laihoina verrattuna sen aikaiseen tavalliseen keskivertokehoon. Yleisen kauneusihanteen muuttuessa vuosien mittaan yhä laihemmaksi balettitanssijoilta vaadittiin vieläkin pienempää rasvaprosenttia. (Kelso 2003, 4–5.) Erityisen suuri vaikutus tähän muutokseen oli venäläissyntyisellä, myöhemmin Yhdysvaltoihin muuttaneella, tanssija, tanssinopettaja ja koreografi George Balanchinella (1904–1983). Hänen vaikutuksensa tanssin kenttään oli voimakas, ja tätä kautta Balanchinen vaatimus luurankomaisen laihasta, rinnattomasta ja pitkäraajaisesta tanssijasta tuli yleiseksi kaikkialla Yhdysvalloissa. Monilla ammattilaisseurueilla alkoi olla jopa ulkonäkölausekkeita, joiden mukaan naistanssijan huomattava lihominen saattoi johtaa hänen erottamiseensa. (Kelso 2003, 5.)

En näe tätä kauneuskeskeisyyttä validina osana nykytanssia. Koen, että taidetanssin ensisijainen tehtävä ei ole miellyttää katsojaa vaan saada hänet murtamaan omia kulttuurin luomia sovinnaisia ajatusmallejaan. Tämä murtaminen pitää mielestäni tapahtua joskus jopa järkytyksen ja epäsovinnaisuuden kautta. Nämä kaksi sanaa, järkytys ja epäsovinnaisuus, liittyvät vahvasti ihmisyyteen ja ovat asioita, joita me ihmiset yritämme peittää ja välttää. Tämän inhimillisyyden pitäisi mielestäni olla kimmoke taiteen luomiselle ja reflektoida sitä, mitä me näemme lavalla.

Silti kauneuden esteettisyys ja sen tuoma seesteisyys tuntuu olevan hyvin vahva ja perustavanlaatuinen osa nykytanssikulttuuria. Erityisesti nykytanssijan kehon koko ja ulkomuoto näyttävät vaikuttavan palkkaukseen samalla tavoin kuin se vaikuttaa baletin maailmassa. Suomen nykytanssikulttuurissa lavoilla näkyy lähes poikkeuksetta vain tietyn kokoisia kehoja. Lavoilla näkyvien kehojen erityispiirre on laihuus. Missä on kehon monipuolinen samaistettavuus? Missä on inhimillisyys?

On hyvä muistaa, että tanssijan kehon paino vaikuttaa tietyissä tapauksissa hänen fyysiseen suoritukseensa ja kehon hyvinvointiin. Jos tanssijalla on monta kiloa ylipainoa ja hän harjoittelee monta tuntia päivässä, riski muun muassa nivelrikoille ja loukkaantumisille on suurempi verrattuna normaalipainoiseen kehoon. Koska ammattitanssijan keho joutuu kovaan fyysiseen rasitukseen, jo viiden kilon ylipaino nostaa riskiä saada pysyviä rasitusvammoja. Ammattitanssijoilta ei siis vaadita ylipainotonta kehoa pelkästään ulkonäön vuoksi vaan myös fyysisen terveyden ylläpitämiseksi. Siksi rajaankin kyseenalaistamiseni nykytanssijan kehosta kehon turvalliseen ja terveeseen painoluokkaan. Kuitenkaan kehon paino ei aina korreloi kehon ulkomuodon kanssa. Esimerkiksi Suomen nykytanssikentällä vallitseva tyypillinen keho ei ole lähelläkään ylipainoa. Kyseiseen tyypilliseen kehoon voisi helpostikin tulla viisi tai kymmenen kiloa lisää rasvaa ilman, että keho olisi painonnousun jälkeen lähelläkään ylipainoa.

Kyseenalaistankin nämä olemattomat viidestä kymmeneen kiloa rasvaa: miksi me mustaalamme ne? Miksi näemme kulttuurissamme terveen ylimääräisen rasvan sopimattomana osana nykytanssijan kehoa? Ihmettelen, miksi pidämme yllä kulttuuria, jossa liikkeen estetiikka on riippuvainen kehon muodoista ja koosta. Opinnäytetyössäni tarkastelen muun muassa, onko laiha keho ollut jo 1970-luvulla vallalla taidetanssikulttuurissa sen esteettisyyden vuoksi.

2.2 Kuva-analyysin vuosikymmen

Tarkastelen opinnäytetyössäni Dance Magazine -lehteä. Analysoin vuosien 1977–1979 aikana lehdessä ilmestyneet kuvat tanssijoiden kehoista (liite 2). Kyseistä lehteä on julkaistu vuodesta 1927 lähtien tähän päivään asti. Lehdellä on aina ollut laaja lukijakunta. Vuodet 1969–1989 lehden päätoimittajana toimi William Como. Hän kuoli samana vuonna, jona lopetti päätoimittajan työnsä.

Lehti ilmestyy kuukausittain. Sitä oli painettu jo vuosikymmeniä ennen tässä tutkielmassa tarkasteltavaa 70-lukua, joten sillä oli jo vuosina 1975–1977 vankka asema yhdysvaltalaisessa tanssikulttuurissa. Lehteä painetaan edelleen, ja sen lukijakunta on vieläkin vahva 90 vuotta sen perustamisesta. Lehti on siis osaltaan ollut vaikuttamassa koko Yhdysvaltojen tanssikulttuuriin ja sen muokkautumiseen. Tätä kautta se on vaikuttanut myös koko maailman tanssikulttuuriin. Dance Magazine oli ja on edelleen kaupallinen lehti, ja siksi myös sen sivuilla on paljon mainoksia ja mainoskuvia. Lehti on aina edustanut Yhdysvaltojen tanssikulttuurin valtavirtaa, eikä se keskittynyt myöskään tutkielmakauden aikana vähemmistöissä oleviin tanssityyleihin.

Tutkielmavuosina Yhdysvaltojen poliittinen ilmapiiri muuttui vahvasti. Alla oli vapaamielinen 60-luku. Yhdysvaltain taloudellisen kultakauden päättyessä 1970-luvun puolivälissä maa oli myös aatteellisessa murroksessa. Vähemmistöt, kuten mustat, naiset ja homoseksuaalit, alkoivat vaatia yhtäläisiä oikeuksia itselleen ja tasa-arvoa suhteessa valkoiseen mieheen. Samaan aikaan moraalikonservatiivit vaativat puolestaan palamista perinteisiin arvoihin. Perinteiset arvot tulivat takaisin suosioon. (Mieczkowski 2005, 3, 6; Brinkley 2007, 62; Williams 2010, 123; Ruotsila 2008, 89; Self 2012, 341, 369.) 1960-luvun liberaalius, ”kaikki kehot saavat tanssia”, murtui. Oletan, että tämä kulttuurin murros näkyy jollain tasolla myös lehden suhtautumisessa tanssijakehoon.

Valtiollisen taiteen ja tanssitaiteen tukemisen ohjelma National Endowment for the Arts (NEA) syntyi Yhdysvalloissa 1950–1970 -lukujen aikana. Yhdysvalloissa perinteisesti valtion roolin haluttiin olevan mahdollisimman heikko, mikä ei edistänyt ohjelman syntymistä. Tästä huolimatta ohjelma rakennettiin. Ohjelma oli yksi menestyneimmistä valtion rahoittamista yhteiskunnallisista ohjelmista. Tästä huolimatta valtio lopetti kokonaan tanssitaiteen tukemisen tultaessa vuoteen 1989. (Binkiewicz 2004, 22, 134.) Tämä tarkoitti sitä, että tanssikulttuuri joutui voimakkaasti kaupallistumaan. Monet tanssiseurueet joutuivat tukeutumaan kilpailuihin. Näiden tuoman menestyksen avulla yritettiin saada tunnettuutta, joka auttoi saamaan rahoitusta yksityisiltä tahoilta. Tämän kilpailuasetelman voimistuminen vaikutti tietysti materiaaliin, joka näkyi lavoilla. Esityksistä ja teoksista tuli yhä viihdyttävämpiä. Myös virtuoosimaisuuden ihannoiti alkoi nosta päätään. Menestyksekkäimmät tanssijat olivat kehoiltaan erityislaatuisia, ja he pystyivät asentoihin ja temppuihin, joihin kaikki tanssijat eivät pystyneet fyysisten rajoitteiden vuoksi. Lavalla näkyi yhä enemmän kehoja, jotka pitivät yllä meritokratiaa tanssikulttuurissa. Millainen keho tai osaaminen tahansa ei riittänyt, vaan erityislaatuisuus oli tärkeää.

2.3 Kuva-analyysin metodologia

Kuva-analyysissä selvitin kvantitatiivisella tutkimuksella, minkälaista kuvaa tanssijakehosta Dance Magazine antoi lukijalle vuosina 1975–1977. Tällä kvantitatiivisella eli määrällisellä metodilla selvitin, minkälaisille ja minkä kokoisille kehoille annettiin eniten kuvatilaa. Tutkiessani kuvia ja analysoidessani kehoja en taustoittanut tai eritellyt kuvissa esiintyviä henkilöitä lähes lainkaan. Keskityin analysoimaan sitä, mitä näin kuvissa. En siis profiloinut tai pistänyt kuvissa olevia henkilöitä kontekstiin statuksen, osaamisen tai yleisen arvostuksen mukaan. En myöskään arvottanut heidän ulkonäköään. Haluan painottaa, etten arvostellut työssäni kertaakaan mahdollisia tyyppillisiä kehoja huonommiksi tai paremmiksi kehoiksi verrattuna mahdollisiin epätyypillisiin kehoihin. Keskityin vain huomioimaan kehojen muodot, värit, suhteet ja ihon elastisuuden muun muassa ikää tarkastellessa. Katsoin kuvia pelkkien ”kehon ulkomuoto -linssien” läpi enkä analysoinut kehojen omistajien ammattitaitoa, historiallista merkitystä tai saavutuksia. Pistin kaikki tunnetut ja tuntemattomat kehot samalle viivalle ja kirjoitin pelkästään siitä, mitä kuvissa näin. Kiinnitin tietyissä kuvissa huomioni kuvien lisäksi myös kuvatekstiin, sillä se helpotti kuvien kategorisoimista. Kerroin osasta lehdessä esiintyvistä kehoista hieman enemmän, jotta lukija saisi käsityksen heidän oikeasta iästään, ammatistaan ja kansalaisuudestaan, eikä ulkomuodon analysointi jäisi näin pelkästään kirjoittajan silmämääräiseen arviointiin.

Tutkin ensisijaisesti, esiintyikö Dance Magazine -lehden kuvissa toistuvasti tietynlainen keho, jolla oli tunnistettavat piirteet. Oliko siis mahdollista muodostaa käsitys tyyppillisestä Dance Magazine -kehosta, joka voisi toimia esimerkkikehona vuosilta 1975–1977? Jos tämä oli mahdollista, tutkin myös, millaisia piirteitä tyyppillisestä Dance Magazine -kehosta löytyi. Vastaavasti tutkin, löytyikö lehdestä epätyypillistä kehoa ja minkälaisia piirteitä epätyypillisellä keholla oli.

Tyyppillistä kehoa profiloidessani tutkin kuvien kehoista, oliko kehoilla pieni vai suuri rasvaprosentti. Oliko kehoilla rintoja tai takapuolta? Kävin läpi myös ihonväriä, sukupuolta, ikää sekä vaatetusta. Kiinnitin huomion kuvien asetteluun ja valittuihin asentoihin. Huomioin samoja kysymyksiä tutkiessani epätyypillistä kehoa. Antaakseni lukijalle selkeän kuvan kyseisistä kehoista vertasin näitä kahta ääripään kehoa toisiinsa käydessäni läpi aineistomateriaalia.

Tutkin myös, löytyikö Dance Magazinesta tutkielma-aikana samoja kuvia artikkeleista tai mainoksista. Jos samoja kuvia käytettiin toistuvasti, erittelin lukijalle, minkälainen keho kuvissa esiintyi. Tämä lisää käsitystä siitä, minkälaisia kuvia näkyi määrällisesti eniten ja minkälaiset kuvat jäivät helpoiten mieleen niiden toistuvuuden vuoksi. Tutkin, saivatko kaikki tanssilajit yhtä paljon kuvatilaa vai antoiko Dance Magazine enemmän kuvatilaa jollekin tietylle tanssilajille. Selvitin myös, oliko mahdollinen tyypillinen Dance Magazine -keho samanlainen koko tutkielmakauden ajan vai muuttuiko se.

2.4 Kehon kuvien kategorisointi

Käsittelin aineistomateriaalia seuraavalla tavalla: Laskin ensin jokaisen lehdissä esiintyvän kuvan kehoista. Jaoin tämän jälkeen kuvat balettiaiheisiin kuviin ja muu kategoria -aiheisiin kuviin. Jaoin balettiaiheiset kuvat mainoskuviin ja artikkelikuviin. Tein saman jaottelun myös muu kategoria -kuville. Lopuksi laskin vielä, kuinka monessa kuvassa esiintyi naiskeho ja kuinka monessa kuvassa esiintyi mieskeho. En saanut käsiini kaikkia Dance Magazine -lehtiä vuosien 1975–1977 ajalta. Suomen varastokirjastosta puuttui vuoden 1975 elokuun ja lokakuun numerot sekä vuoden 1977 helmikuun numero.

Lehdissä esiintyvät kuvat voitiin jaotella kahteen pääkategoriaan. Nämä olivat balettiaiheiset kuvat ja muu kategoria -aiheiset kuvat. Balettiaiheisiin kuviin luin kuvat, joissa kehoilla oli yllään balettiharjoitusasu tai balettiesiintymisasu. Tähän kategoriaan kuuluivat myös neoklassiset ja modernimmat balettiteokset. Usein kuvateksti auttoi kertomaan, kumpaan kategoriaan kuva kuului. Balettimainoskuva-kategoriaan luin kuvat, joissa mainostettiin balettitarvikkeita, balettiteoksia, tanssikursseja tai -kouluja, joiden sisällöissä ensimmäisenä mainittiin baletti.

Muu kategoria -kuva tarkoittaa kuva-analyysissäni kaikkea muuta kuin balettiä. Muu kategoria -artikkelikuviin luin kuvat, joissa näkyi steppiä, diskkoa, modernia, jazzia, Broadway-tanssia, nykytanssia, intialaista tanssia, paritansseja, mimiikkaa, espanjalaista tanssia, flamenco, oopperaa tai performanssitaidetta. Muu kategoria -mainoskuviin laskin mainokset, joissa mainostettiin kyseisten tanssilajien tarvikkeita, työpajoja, kursseja tai tulevia esityksiä. Luin muu kategoria -mainoskuviin myös mainokset liikunta-apuvälineistä ja artikkelikuvat, joissa kehoilla oli yllään vapaa-ajan vaatteet. Kyseinen jaottelu toimi, koska balettiaiheisiä kuvia löytyi huomattavasti enemmän kuin mitään muuta tanssilajia tai vapaa-ajan asusteissa olevaa kehoa.

Avaan tutkielmamateriaalissani myös värikuvat niiden huomioarvon vuoksi. Tällä tavoin lukijalle jää käsitys siitä, mitkä kuvat pomppaavat kuvamassasta lukijan silmiin ja jäävät parhaiten mieleen. Kyseiset kuvien avaukset ja nostot rakentavat mielikuvaa siitä, minkälaisia kuvia Dance Magazine on halunnut nostaa kyseisinä vuosina. Selvitin, kuinka monta värikuvaa lehdistä löytyi tutkielma-aikana ja tapahtuiko värikuvien määrässä muutosta suhteessa vuosiin.

Kuvat, joita aineistossa tarkastelin, olivat valokuvia, piirroksia, maalauksia ja kuvia pat-saista. Käytin tutkielmassa vain sellaisia kuvia ja piirroksia, joista hahmotelman tunnisti selkeäksi kehoksi. Näistä kehoista oli myös tärkeää nähdä, minkä kokoinen keho oli ja minkälaista kuvaa, tiedostaen tai tiedostamatta, kehon koosta haluttiin antaa. Jätin kuvatarkastelussa pois esimerkiksi tikku-ukkomaiset logot ja laveat pensselimäiset hahmotelmat.

En käyttänyt kuva-analyysissäni lähikuvia. Analyysistäni jäivät pois muun muassa kasvokuvat, kuvat käsistä ja kuvat jaloista. Poikkeuksen tein tarkastellessani värikuvia. Käytin tutkimuksessani kokokuvia ja puolikuvia, joissa näkyy esimerkiksi pelkkä torso. Käytin myös hieman pienempiä puolikuvia, jotka oli rajattu rintakehästä ylöspäin. Vaikka näissä puolikuvissa ei näy keskivartaloita tai lantioita, sai kuvista suuntaa-antavan käsityksen kehojen rasvaprosentista. Joissain tällaisissa kuvissa kasvot, käsivarret ja rintakehä olivat pyöreitä ja pehmeitä. Toisissa kuvissa taas kasvojen, käsien ja rintakehän luut tulivat selkeästi esiin nahan alta. Näistä pienemmistä puolikuvista sai selville myös kehon iän, kuinka paljon peittävää vaatetta keholla oli päällä, oliko keho mies vai nainen ja minkä rotuinen keho oli.

Suurimpia kuvien kokojen vaihteluita oli mainoskuvissa. Mainoskuvien kokojen skaala oli A4-sivun kokoisista kuvista hyvin pieniin logomaisiin kuviin, joiden koko saattoi olla vain yksi neliösenttimetri. Myös kuvien koko vaikuttaa lukijan huomioon ja muistiin. Mitä pienempi kuva, sitä huonommin se osuu silmiin, ja sen vaikeammin se jää mieleen. Siksi erittelin usein myös kuvan koon suhteessa lehden sivuun.

3 TYYPILLINEN TANSSIJAN KEHO

Tutkielma-ajan lehdistä löytyi tyypillinen keho, joka toistui lähes jokaisessa 3 760:ssä tutkielma-ajan kuvassa. Tyypillinen keho oli laiha, vaaleaihoinen ja nuori. Tyypillisellä Dance Magazine -lehden keholla vuosina 1975–1977 oli pitkät ja kapeat raajat ja kehosta erottuivat ohuet lihakset ja luut. Naiskehoilla ei ollut rintoja eikä takapuolta lähes lainkaan. Heillä ei ollut myöskään tunnistettavaa tiimalasi- tai päärynämallista vartaloa, eikä siksi kellään ollut huomattavan kapeaa vyötäröä suhteessa lantioon. Tyypillisten naiskehojen vartalotyyppi oli pikemminkin y-mallinen, jossa lantio oli kapea ja keho leveni ylöspäin hartioita kohti. Tyypilliset kehot oli verhottu tiukkoihin ihonmyötäisiin asuihin, jotka paljastivat kehojen muodot. Tyypillinen keho pysyi samanlaisena koko tutkielma-ajan, myös silloin kun kuvamäärä nousi vuosina 1976 ja 1977 noin 400 kuvalla ensimmäisestä vuodesta.

3.1 Värilliset kansikuvat

Dance Magazinen kansikuvissa esiintyvät kehot olivat parhaimpia esimerkkejä lehden tyypillisistä kehoista. Ensimmäinen värillinen kansikuva ilmestyi vasta huhtikuussa 1977. Värillisiä kansikuvia oli tuona vuonna yhteensä kahdeksan kappaletta. Ensimmäisessä värillisessä kansikuvassa poseerasi vaaleaihoinen neuvostovenäläissyntyinen Prima ballerina ja koreografi Natalia Makarova. Makarova syntyi vuonna 1940 (Maynard 1977, 60). Hänellä oli kuvassa yllään ohut, läpikuultava ja melkein polviin asti ulottuva sinertävä hihatton mekko. Hänellä oli jaloissaan sukkahousut ja kärkitossut. Makarova teki kuvassa baletin attitude-liikettä, jossa toinen jalka on kohotettuna koukussa taakse ilmaan. Hän taivutti samalla ylävartaloaan taaksepäin kohti kameraa. Makarovin keho on täydellinen esimerkki tyypillisestä Dance Magazine -kehosta. Hänellä ei näkynyt kuvassa lainkaan rintoja tai takapuolta. Hänen kätensä olivat ohuet ja hänen käsivarsistaan erottuivat pienet lihakset, luut ja osittain myös verisuonet. Makarovin pienen rasvaprosentin huomasi erityisesti hänen kasvoistaan. Hänen kasvonsa eivät olleet lainkaan pyöreät vaan luusto erottui selkeästi. Nahan ja luuston välillä ei ollut lähes lainkaan rasvaa, joten poskiin ilmestyi monta ohutta nahkajuovaa Makarovin hymyillessä kameralle. Jos taas Makarovalla olisi enemmän rasvaa kasvoissaan, juovat eivät syntyisi, vaan tilalla olisi luultavasti vain korkeammalle ulottuvat poskipäät ja pyöreät pehmeät posket.

Myös vuoden 1977 toukokuun numeron kansikuva oli värillinen. Kyseisessä kansikuvassa esiintyi mieskeho. Keho kuului vaaleaihoiselle tanssijalle nimeltä Clark Tippet. Tippet oli vuonna 1954 Yhdysvalloissa syntynyt balettianssija ja koreografi (Stoop 1977, 58). Hän hyppäsi kuvaa otettaessa varsaloikkaa, ja samaan aikaan hänen käntensä olivat nyrkissä kohotettuina ylöspäin. Tippetillä oli päässään ohut turbaani ja jaloissaan hänellä oli pitkät, kiiltävät ja ihonmyötäiset housut sekä pehmeät balettitosut. Tippet oli kuvassa ilman paitaa, ja siksi hänen ohuet, pitkät ja suonikkaat käsilihaksensa näkyivät kuvassa selkeästi. Tippetillä oli pieni rasvaprocentti, joten hänen kylki- ja rintakehän luunsa erottuivat hyvin selvästi. Tippetillä oli myös erottuvat vatsalihakset, mutta hänen rintalihaksensa näyttivät olevan olemattomat. Jos hänen rintalihaksensa olisivat olleet isot, eivät rintakehän ja rintalastan luut olisi näkyneet niin selvästi. Tietysti myös käsien asento vaikutti rintalihaksen näkyvään kokoon, mutta vaikka Tippet ei olisi näyttänyt todellisuudessa näin luisevalta, antoi Dance Magazine -lehden kansikuva kuitenkin sellaisen vaikutelman.

Tutkielma-ajan ainoa kansikuvahenkilö, joka edusti modernimpaa tanssityyliä, esiintyi vuoden 1977 marraskuun numerossa. Kansikuvassa oli tanssija Laura Dean, joka syntyi vuonna 1947 (Baker 1977, 40). Kuva oli laaja puolikuva, ja se oli otettu Deanin ollessa liikkeessä. Deanin liike näytti olevan improvisoitu, eikä se tuntunut hakevan mitään tiettyä muotoa tai asentoa. Hän oli pukeutunut punaiseen melko löysään 3/4-hihaiseen paitaan ja valkoisiin silkkihousuihin. Dean oli vaaleaihoisen. Hänen kehonsa koosta ei saanut selkeää kuvaa, mutta hänen kaulansa, kasvonsa, sormiensa ja reisiensä kapeuden perusteella Dean oli laiha. Kehossa ei näkynyt edes minkäänlaista turvotusta. Deanin punainen paita oli kuitenkin niin löysä, että hänen keskivartalostaan ei voinut sanoa muuta kuin sen, ettei Dean ollut lähellekään ylipainoa.

Viimeinen värillinen kansikuva oli vuoden 1977 joulukuun numerossa. Kuvassa poseerasi Yhdysvaltalainen balettianssija Gelsey Kirkland, joka syntyi vuonna 1957 (Tobias 1977, 51). Hänellä oli yllään valkoinen mekko, jossa oli röyhelöä. Siksi hänen koostaan oli vaikea sanoa mitään. Kuitenkin Kirklandilla oli kuvassa hyvin kapeat kasvot. Kirklandista oli lehdessä iso artikkeli, jonka yhteydessä oli monta kuvaa. Artikkelikuvista kävi ilmi, että Kirkland oli todella pienikokoinen. Hänen rasvaprocenttinsa oli todella pieni. Hänellä ei ollut lähes lainkaan takapuolta eikä rintoja. Hänellä oli hyvin ohuet kädet ja jalat, joista erottui kapeat lihakset sekä verisuonet. Vuosia myöhemmin Kirkland kirjoitti elämäkertansa *Dancing on my Grave*. Elämäkerrassaan Kirkland kertoi,

millaista oli työskennellä NYC Ballet -ryhmän taiteellisen johtajan George Balanchinen kanssa. Kirkland avasi kirjassaan Balanchinen pakkomieltä laihaan, luurankomaiseen kehoon. Tämä pakkomielle tarttui ja juurtui myös NYC Ballet -ryhmän tanssijoiden mieleen ja aiheutti paljon syömishäiriöitä, kuten anoreksiaa ja bulimiaa, sekä lääkkeiden väärinkäyttöä. Kirkland kertoo kirjassaan Balanchinen koskettaneen sormillaan hänen rintalastaansa ja sanoneen: "Must see the bones" / "Täytyy nähdä luut". Tämä tapahtui aikaan, jolloin Kirkland oli jo nälkiinnyttänyt itseään ahkerasti ja painoi vain 45 kiloa. (Mackrell 2012 [viitattu 24.4.2017].)

Värillinen kansikuva löytyi myös vuoden 1977 kesäkuun, elokuun, syyskuu ja lokakuu numeroista. Jokainen kyseisistä kehoista kuului ammattibalettianssijalle. He myös edustivat Dance Magazinen tyypillistä laihaa, nuorta ja vaaleaa kehoa.

4 EPÄTYYPILLISET TANSSIJAN KEHOT

Epätyypilliset Dance Magazine -lehden kehot olivat päinvastaisia verrattuna tyyppisiin kehoihin. Epätyypillisen kehon piirteisiin kuului kehon ympärillä näkyvä rasva, vanhuus ja tummaihoisuus. Epätyypillisen kehon tunnisti leveämmästä rintakehän, vyötärön, lantion, takapuolen tai reisien ympärysmittasta. Isommilla kehoilla oli myös pehmeämmät ja pyöreämmät kehonpiirteet. Epätyypillisiin kehoihin kuuluviin vanhoihin kehoihin luuin ihmiset, jotka olivat selkeästi yli 50 vuotta täyttäneitä. Lehdestä ei löytynyt ainuttakaan vanhempaa kehoa, joka olisi toiminut tanssijana.

Epätyypilliset kehot olivat myös tummaihoisia. Tummaihoisia kehoja löytyi epätyypillisistä kehoista vähiten. Monesta numerosta ei löytynyt ainuttakaan tummaihoista kehoa, ja jos tummaihoisia kehoja löytyi, niitä oli lehdessä yleensä vain yksi. Yhdessä lehdessä oli tyyppisiä kehoja noin sata kappaletta, kun epätyypillisiä kehoja löytyi vain 3–5 kappaletta. Tutkielma-aikana esiintyi myös lehtiä, joissa ei ollut ainuttakaan kuvaa epätyypillisestä kehosta. Epätyypillisiä kehoja löytyi lähinnä artikkelien yhteydessä. Lehdistä löytyi kuitenkin myös muutama mainoskuva, jossa mainostettiin epätyypillisellä keholla. Nämä kuvat olivat aina mustavalkoisia, mikä vähensi niiden huomioarvoa verrattuna värillisiin kuviin.

Tutkielma-ajalta löytyi ainoastaan kaksi artikkelikuvaa 1970-luvulta, joissa oli epätyypillinen keho, joka oli myös nuori. Nämä nuoret kehot täyttivät tyyppillisen kehon kriteerit kaikilta muilta osa-alueilta paitsi kooltaan. Molemmat kuvat löytyivät sattumalta vuoden 1976 helmikuun numerosta. Toisessa kuvassa esiintyi kolme isompaa kehoa, joiden reidet ja lantio olivat paksummat kuin tyyppillisellä Dance Magazine -keholla. Lantioiden leveys ja muodokkuus johtui lantioiden ja reisien ympärillä olevasta rasvasta, koska kehojen yllä olevat tiukat balettiharjoitusasut puristivat makkaroita heidän lantioihinsa. Kuvassa olevien kehojen rasva oli kertynyt vyötärön ja polvien väliselle alueelle, joten kellään kehoista ei ollut huomattavia rintoja. Kehot kuuluivat tanssiopiskelijoille, ja kuva oli otettu tanssitunnilta. Myös toisessa kuvassa oli nuori keho, joka oli hieman leveämpi lantiosta verrattuna tyyppilliseen kehoon.

4.1 Historialliset kehot

Tutkielmakauden aikana Dance Magazine teki artikkeleita myös historiallisista tanssihenkilöistä. Historialliset artikkelit olivat yhteydessä muun muassa artikkelisarjoihin nimeltä ”America Dancing”, ”Anna Pavlova”, ”Ruth St. Denis” ja ”Isadora Duncan”. Artikkelit olivat siis historiallisesti merkittävistä ja tunnetuista tanssijoista, koreografeista ja aikansa edelläkävijöistä. Historiallisia kuvia, jotka asettuivat aikavälille 1890–1934, oli yhteensä 75 kappaletta. Niistä 26 kuvassa esiintyi kehoja, jotka poikkesivat selkeästi tyyppillisestä Dance Magazine -kehosta.

Yhteistä näillä 1800- ja 1900-luvun taitteen kehoilla oli heidän kokonsa. Tuon ajan kehot olivat pyöreämpiä ja pehmeämpiä verrattuna 1970-luvun tyyppilliseen Dance Magazine -lehden laihaan kehoon. Muuten kehot olivat tyyppisiä kehoja niiden nuoruuden ja vaaleaihoisuuden myötä. Pystyin havaitsemaan ihannekehon muutoksen vuosikymmenien saatossa vertaamalla historiallisia kuvia tyyppilliseen Dance Magazine -kehoon. Erityisesti naiskehojen muutos oli suuri. Naiskehot olivat 1900-luvun taitteessa pyöreämpiä ja muhkeampia erityisesti lantion, takapuolen ja reisien seudulta. Monella historiallisella keholla oli myös yllään peittävämmät ja pussittavammat vaatteet. Moni kuva näistä peitetyimmistä kehoista kuului Isadora Duncanista kertovaan artikkelisarjaan.

Isadora Duncanista kirjoitettiin vuonna 1977 neljä eri artikkelikokonaisuutta. Jokainen osa julkaistiin erillisessä numerossa. Artikkelit oli kirjoittanut Nesta McDonald. Modernin tanssin pioneeri Isadora Duncanista (1877–1927) ja hänen tanssijoistaan oli yhteensä 22 kuvaa (McDonald 1977, 48). Eräs esimerkki näistä kuvista oli kuva, jossa oli yksitoista naistanssijaa. Heillä oli yllään löysät, lyhyet ja peittävät mekot. Heidän käsivartensa ja reitensä olivat paljaat. Paljaat raajat olivat pyöreitä ja pullakoita verrattuna 70-luvun tyyppillisen kehoon. Mekkojen leveää laskeutuva kangas teki pussimaisia poi- muja heidän keskivartaloonsa, eikä näin perinteinen pieni tiimalasivartalo tullut esiin heidän kehoistaan. Tämä pyöreä, pussimainen teema toistui myös muissa Isadora Duncan -aiheisissa kuvissa. Kuitenkin ainoastaan Duncanin aktiiviuran aikaisissa kuvissa kehot olivat selkeän pyöreitä, mutta Duncanin jälkeen tulleet tanssijat, jotka niin sanotusti pitivät Duncanin henkeä yllä, toivat kehoon pienempää muotoa. Vaatteet laskeutuivat näissä nuoremmissa kuvissa ihoa myötäilevämmiin ja paljastivat kehojen muotoja enemmän. Nämä muodot itsessään eivät olleet valtavia vaan päinvastoin. Kuvien kehot olivat hoikempia ja pienempiä verrattuna 1900-luvun taitteessa otettuihin kuviin Duncanista ja hänen tanssijoistaan. Näillä kehoilla oli niin vähän rasvaa, että

heidän lihaksensa ja luunsa erottuivat paremmin. Nämä myöhempien aikojen kehoista otetut kuvat oli otettu vuodelta 1977, kun Duncanin pyöreämpikehoiset kuvat taas vuosilta 1889–1922.

Tutkielma-ajan selkeästi isoin keho, joka esiintyi historiallisessa kuvassa, löytyi vuoden 1977 joulukuun numerosta. Kyseessä oli viimeisin osa Isadora Duncan -artikkelisarjasta. Artikkelin yhteydessä oli kaksi kuvaa Duncanista. Hänellä oli molemmissa kuvissa eri vaatteet, mutta ne olivat kumpikin löysähköjä ja pussittavia. Duncan oli sitonut kummallakin kerralla leveän vyön vyötärönsä kohdalle, jolloin asuun tuli hieman muotoa. Erityisesti sivulla 71 olevassa kuvassa Duncan näytti olevan selkeästi isokokoisempi kuin tyypillinen Dance Magazine -keho. Hänen yllään oleva leveä ja ohut mekko toi esiin isot rinnat ja alavatsamakkaran. Kuvatekstissäkin huomautetaan Duncanin koosta: ”A snapshot taken in Venice in 1922 of Isadora Duncan, by this time grown thick”. Tämä oli selkein viittaus kehon kokoon kuvatekstissä koko tutkielma-aikana. Duncan ei kuitenkaan ollut kuvassa mitenkään sairaalloisen lihava eikä hän näyttänyt olevan huonossa kunnossa. Duncanilla oli enemmän rasvaa kehossaan ainoastaan verratessa kehoa tyypilliseen Dance Magazine -kehoon.

Kolmas esimerkki historiallisesta kehosta näkyi kuvissa, jotka oli otettu Anna Pavlovasta vuoden 1976 tammikuun numerossa. Artikkelissa oli kuvia Pavlovasta yhteensä 33 kappaletta. Kyseiset kuvat Pavlovasta olivat esiintymistilanteista, harjoitustilanteista sekä vapaa-ajalta. Kuvat oli otettu vuosina 1907–1924. Kaikki Pavlovan artikkelikuvat eivät edustaneet selkeästi epätyypillistä kehoa. Pavlova oli kuvissa kuitenkin kauttaaltaan hieman pyöreämpi kuin tyypillinen Dance Magazine -keho. Eron huomasi erityisesti reisistä ja käsistä, jotka eivät olleet yhtä ohuet, eivätkä lihakset erottuneet niistä samoin kuin tyypillisellä 70-luvun keholla. Myös hänen tanssiasunsa ja vapaa-ajanasunsa olivat löysempiä, paksumpia, röyhelömäisempiä ja peittävämpiä kuin tyypillisellä keholla.

Koska lehdissä esiintyvät historialliset kehot olivat 1900-luvun taitteesta ja alkupuolelta, pitää muistaa, että tanssijoiden kehot edustivat sen ajan henkeä ja kauneusihannetta. Mielenkiintoiseksi asian tekee se, että Anna Pavlovaa moitittiin ja jopa pilkattiin hänen laihuudestaan 1890-luvulla. Pilkkaajat, erityisesti Pavlovan kollegat, kohdistivat kritiikkinsä muun muassa hänen liian kapeisiin jalkoihinsa ja kutsuivat häntä pilkkanimellä ”luuta”. (Mackrell 2012 [viitattu 24.4.2017].) Pavlova oli liian laiha oman elinaikansa ihannekretereihin nähden, mutta jo liian pyöreä 1970-luvulla.

4.2 Iäkkäät kehot

Epätyypillisiin kehoihin kuuluivat myös vanhemmat kehot. Vanhempiin kehoihin voitiin lukea keski-ikäen ylittäneet kehot, mutta yleisemmin tutkielmakautena esiintyvät vanhemmat kehot olivat noin kuusikymmentä vuotta täyttäneitä. Artikkelikuvat iäkkäämmistä kehoista olivat lähes aina eläköityneistä balettianssijoista tai tanssinopettajista. Kaiken kaikkiaan iäkkäämpiä kehoja esiintyi tutkielma-aikana melko vähän mutta kuitenkin eniten kaikista epätyypillisistä kehoista. Keskimäärin jokaisessa lehdessä oli noin kahdesta kolmeen kuvaa iäkkäämmistä kehosta.

Eräs esimerkkikuva vanhemmasta baletinopettajan kehosta löytyi vuoden 1975 maaliskuun numerosta. Kuvassa olivat mies- ja naisopettaja opettamassa balettia. Molemmat kehot olivat arviolta yli kuusikymmentävuotiaita. Naisella oli yllään kukkapaita ja polviin asti ulottuva hame. Kehon rinnat, keskivartalo ja takapuoli olivat hyvin isot verrattuna tyyppilliseen Dance Magazine -kehoon. Naiskehon vanhuus näkyi erityisesti hänen kasvojen seudulta, koska hänen kasvojensa ja kaulansa iho roikkui ryppyisenä. Mieskeho näytti kuvassa baletin cou-de-pied-asentoa pikeepaidassa ja khakihousuissa. Keho oli muuten melko hoikka, mutta miehen maha tuli esiin pyöreänä vyön päälle. Maha erottui epätyypillisenä lehden muista pienivyötäröisistä kehoista.

Vanhempia ja samalla hieman isokokoisempia kehoja esiintyi melko paljon vuosittaisissa Dance Magazine awards -palkintojenjakotilaisuuden kuvakollaaseissa. Kehot oli puettu tällöin 1970-luvun juhla-asujen muodin mukaan. Naiskehojen juhla-asujen tyyliin kuului usein ohut kangas, joka paljasti kehon muodot. Tällöin erityisesti kehon keskivartalossa oleva rasva erottui puvun alta. Mieskehoilla oli juhlatilaisuuksissa yllään tumma puku, ja jos keholla sattui olemaan isompi maha, se erottui selkeästi puvusta. Dance Magazine awards -kuvakollaasien kuvat olivat kuitenkin kooltaan pienempiä, kuin muut artikkeleihin liittyvät kuvat, ja siksi kyseiset isommat ja vanhemmat kehot eivät osuneet heti silmiin.

Kaksi vanhinta Dance Magazine -lehdissä esiintyvää kehoa olivat vuoden 1975 joulukuun numerossa. Molemmat olivat artikkelikuvia entisistä balettianssijoista. Toinen kehoista oli kuvaa otettaessa 90- ja toinen noin 80-vuotias. 90-vuotiaalla entisellä balet-

titanssijalla oli yllään istuva mekko, joka näytti kehon keskivartalon muodot. Kehon keskivartalo oli paksumpi ja makkaramaisempi kuin lehden muiden kehojen keskivartalot. Hänen poskensa olivat pyöreähkö, ja ne roikkuivat vanhuuden myötä. Erityistä tässä kuvassa oli se, että kokokuva kehosta oli koko sivun kokoinen, ja siksi kyseinen kuva erottui paremmin kuvamassasta. 80-vuotiaalla keholla oli yllään balettipuku, sukka housut ja pieni hame. Kuvat oli otettu balettisalissa. Vanhan naisen keho oli edelleen solakka, jopa pieni, mutta vanhuuden tuomat rypyt ja ihon roikkuminen tekivät kehosta epätyypillisen.

4.3 Verhotut kehot

Epätyypilliseen keho -kategoriaan kuuluivat myös kehot, jotka oli verhottu kehon muodot peittäviin asuihin. Peittäviin asuihin verhottuja kuvia kehoista oli tutkielma-aikana vain kymmenen kappaletta. Erityistä peittäviin asuihin pukeutuneilla kehoilla oli se, että peittävästi pukeutuneet olivat niin nuoria ja vanhoja kuin opettajia ja esiintyviä tanssijoita.

Peittäviin asuihin puetuista kehoista ei osannut sanoa kokonaan, olivatko ne epätyypillisen isokokoisia kehoja vai tyypillisiä laihoja kehoja. Ainoastaan kasvojen ja käsien koko antoi osviittaa kehon muulle koolle. Peittävä asu toimi usein ammattitanssijoiden esiintymisasuna, ja oletettavasti Dance Magazine -lehden linjan mukaisesti nämä kehot olivat peittävän asun alla laihoja. Tällaisia kuvia esiintyvistä tanssijoista löytyi kuusi kappaletta. Yksi hyvä esimerkki oli kuva kehosta, jolla oli yllään leveä viitta. Keho kuului Rudolf Nureyeville. Nureyev, joka syntyi 1938, oli Neuvostoliitossa syntynyt balettitanssija ja koreografi (Maynard 1977, 53). Kuvassa Nureyevin päässä oli suuri sulkahattu ja paksu, pitkä, maahan asti laahukseksi yltävä viitta. Kuvassa Nureyev oli esittämässä nimikkoroolia John Neumeierin baletista Don Juan. Nureyevin kehoa ei näkynyt lainkaan viitan alta. Keskiössä olivat hänen kasvonsa, joiden luusto erottui selkeästi. Kasvot loivat illuusiota laihasta kehosta. Voidaan siis olettaa, että keho oli pieni, vaikka se oli lähes kokonaan peitossa.

Toinen esimerkki oli yhdestä mielenkiintoisimmasta kehosta, josta merkille pantavaa oli se, että keho oli koko tutkielmakauden ainoa isokokoinen esiintyvä taiteilija. Keho kuului performanssitaiteilija Lee Nagrinille. Kuvia kyseisestä kehosta oli yhteensä kolme, ja kehon todellinen koko oli peitettyä kaikissa kuvissa. Ensimmäinen kuva oli otettu Nagrinista hänen istuessaan portailla. Nagrinilla oli yllään leveä kaapumainen mekko.

Vaikka lakanamainen mekko ei paljastanut kehon muotoja, pystyi kuvasta päättämään kehon olleen rasvaisempi kuin muut kehot, sillä pussittavan lakanan alta erottui myös rinnat ja maha. Mekon alta piirtyvät rinnat olivat isommat kuin kellään tutkielmiaikana olevalla esiintyvällä ja tanssivalla keholla. Myös kehon kasvoilta näkyi löysä kaksoisleuka sekä pulleat alaspäin valuneet posket. Toisessa kuvassa Negrinin keskivartaloa peitti iso taulu, ja kolmannessa kuvassa Negrini oli asetettu pöydän taakse niin, että pöytä peitti keskivartalon. Koska Negrinin vartalo oli peitetty jokaiseen kuvaan, hänen kehostaan ei pystynyt sanomaan, minkä kokoinen se todellisuudessa oli. Koska keho oli selkeästi peitetty, minulla heräsi ajatus peittämisen tarkoituksen tahallisuudesta. Haluttiinko Negrinin keho peittää tietoisesti, koska se ei ollut linjassa Dance Magazine -lehden tyyppillisten tanssivien kehojen kanssa?

5 MAINOSKUVAT

Kolmen tutkielmavuoden aikana Dance Magazine -lehdissä oli yhteensä 1 887 mainosta. Näistä lähes 2000 mainoksesta vain 44 mainoksessa esiintyi epätyypillinen keho. Kaikki muut mainoskehot olivat nuoria, vaaleita ja laihoja.

Näistä 44 mainoksesta 25 kuului samalle mainostajalle. Kyseessä oli The Martha Graham School of Contemporary Dance -mainos. Tanssikoulu mainosti ahkerasti kaikkina tutkielma-ajan vuosina. Erityistä tanssikoulun mainoksessa oli se, että se mainosti täysin samalla mainoksella kaikki kolme vuotta. Mainos esiintyi ensimmäisen kerran heinäkuussa 1975. Mainoksen kuvassa musta hahmo istui jakkaralla, kuvassa ei kuitenkaan näe muuta kuin kehon ääriviivat, koska kyseessä on siluetti. Kuvan keho oli oletettavasti naisen keho sen pyöreiden, pienuuden ja päässä olevan ison nutturan vuoksi. Siluetti oli omenavartaloinen ja selkeästi isompi keho kuin tyypillinen Dance Magazine -keho. Siluetin nainen oli lisäksi pukeutunut löysiin housuihin, joiden leveät lahkeet roikkuivat eivätkä paljastaneet kehon oikeita ääriviivoja. Voi myös olla, että nainen oli vain asettunut kuvaan niin, että hänen kätensä sulautuivat kehoon ja loivat illuusion paksusta keskivartalosta. Vaikka totuus olisikin toinen, jäi katsojalle silti mielikuva isommasta kehosta, eikä kuva siksi ollut linjassa Dance Magazine -lehden tyypillisen kehon kanssa.

Toinen koulu, joka mainosti samalla mainoskuvalla useaan otteeseen, oli Loyola Marymount University. Mainoksessa mainostettiin kesän tanssikursseja. Myös tämä koulu mainosti kaikkina kolmena vuotena. Sama mainos näkyi kahdeksassa lehdessä. Mainos esiintyi ensimmäisen kerran vuoden 1975 maaliskuun numerossa. Mainoksessa oleva keho oli verhottu pussittavaan ja leveään mekkoon, joka ei paljastanut kehon kokoa tai muotoa kaulan ja polvien välisestä osasta. Kuva oli mustavalkoinen ja vanha. Mainoksessa oleva keho kuului naiselle, jolla oli pitkät mustat auki olevat hiukset ja päässään seppäle ja joka piti saviruukkua käsissään päänsä yläpuolella. Kuva näytti samalta kuin muut 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alkupuolella otetut kuvan sen rakeisuuden vuoksi. Kuvan tanssivan kehon asettelu ja tyyllittely edustivat selkeästi aikaa, jolloin tanssi alkoi vapautua ja modernin tanssin ensimmäiset kokeilut alkoivat. Tanssiva keho ei edustanut tyypillistä Dance Magazine -kehoa. Tämän kuvan kehon kädet olivat pehmeät ja pyöreätköt. Kädet eivät olleet myöskään erityisen ohuet, eivät-

kä lihakset erottuneet niistä lainkaan, kuten Dance Magazine -lehdessä esiintyvillä tyyppillisillä kehoilla.

Myös tanssitarvikemerkki, Wolff-Fording, mainosti samalla kuvalla useampia kertoja. Mainos esiintyi vuoden 1975 lehdissä kolme kertaa. Kuvassa oli nuori nainen tutu päällään. Keho erottui numeron muista kehoista, koska se oli kauttaaltaan pyöreämpi. Eri-tyisesti kehon reidet, jotka lyhyt ja pystyssä oleva tutu paljasti, olivat leveämmät ja muodokkaammat kuin muilla keskivertokehoilla. Myös kehon rinnat olivat hieman isommat kuin tyyppillisellä Dance Magazine -keholla.

Muita epätyypillisellä keholla mainostavia tanssitarvikemerkkejä olivat Taffy's ja Capetio. Molemmat mainostivat epätyypillisellä keholla kaksi kertaa tutkielmakauden aikana. Taffy's-mainoksessa naiskeho poseerasi niin kutsuttu vatsatanssiasu päällään. Keholla oli yllään pieni, bikinityyppinen yläosa, pitkä maahan asti ulottuva hame ja kässissään pitkä huivi. Keskivartalosta paljas keho oli muuten hoikka, mutta hänellä oli pieni alavatsan makkarakumpu.

Capetzion mainokset, joissa mainostettiin epätyypillisellä keholla, olivat täynnä kehoja. Toinen mainoksista esiintyi vuoden 1976 huhtikuun numerossa. Capetzion yrityksellä oli tapana järjestää joka vuosi kuluttajapaneeli, jossa erilaiset ihmiset saivat vaikuttaa ja vastata siihen, millaisia tuotteiden pitäisi jatkossa olla. Nämä Capetzion valitut "The Answer People" -ihmiset poseerasivat vuonna 1976 yrityksen mainoskuvassa. Kuvaan mahtui nuoria, vanhoja sekä erikokoisia kehoja. Kaikki olivat pukeutuneet vapaa-ajan vaatteisiin 1970-luvun tyylin mukaisesti. Kuvassa oli kolme selkeästi vanhempaa ja isompaa kehoa verrattuna perinteiseen Dance Magazine -kehoon. Nämä vanhemmat kehot olivat myös keskivartalostaan leveämpiä kuin tyyppillinen Dance Magazine -keho.

Toinen epätyypillinen Capetzion mainos, ja samalla koko tutkielmakauden monipuolisin mainoskuva, löytyi saman vuoden tammikuun numerosta. Kuva oli aukeaman laajuisen, ja se oli täynnä ihmisiä. Kuvasta erityisen tekee se, että siellä oli niin baletin kuin Broadway-tanssityylin edustajia, miehiä ja naisia, lapsia ja vanhuksia, tummaihoisia ja vaaleaihoisia. Kuvassa oli kaikenlaisia asuja ja pukeutumistyytlejä. Osalla oli 1970-luvun tyylinen vapaa-ajan asustus, osa taas oli pukeutunut esimerkiksi balettiharjoitusasuun. Eräs mielenkiintoisimmista asuvalinnoista oli miehellä kuvan vasemmassa alakulmassa. Kyseinen viiksekäs mies nosti vasenta jalkaansa kohti kattoa. Hän tuijotti kameraan kulmiensa ali, oikean olkapäänsä takaa, vieno hymynkare huulillaan. Jalassaan hänellä oli polven yli ulottuva pitkä verkkosukka ja tanssikorkokenkä. Tämä oli

ainoa mieskeho koko tutkielmakaudella, joka oli pukeutunut trans-henkisesti. Osa ihmisistä keskusteli intensiivisesti toistensa kanssa, osa nauroi, osa hullutteli nostelemalla käsiään tai jalkojaan ilmaan. Osa katsoi suoraan kameraan. Tummaihoisia kehoja näkyi kuvassa viisi kappaletta. Yhteistä kuvan kaikilla kehoilla oli istuvat, osalla jopa ihonmyötäiset ja paljastavat vaatteet. Osan rasvaprosentti oli hyvin pieni, osalla vähän suurempi, mutta kellään ei silti ollut silmämääräisesti lähes lainkaan ylimääräistä rasvaa kehossaan.

Muita epätyypillisellä keholla mainostavia kouluja oli Dance Chautauqua, The Boston Conservatory of Music ja Giordano jazz. Kaikissa kyseisissä mainoksissa oli epätyypillinen isompi keho. Dance Chautauqua workshop -mainoksessa esiintyi nuori keho, jolla oli selkeästi isommat reidet kuin tyypillisellä Dance Magazine keholla. The Boston Conservatory of Music -mainoksessa esiintyvällä keholla oli leveämpi keskivartalo kuin tyypillisellä keholla, ja Giordano jazz workshop -mainoksessa esiintyvän kehon miehellä oli epätyypillisen iso maha verrattuna tyypilliseen Dance Magazine kehoon. Nämä kaikki koulut mainostivat tutkielma-aikana vain kerran epätyypillisellä keholla.

5.1 Mainos läskiä vastaan

Haluan nostaa kuva-analyysissäni esiin yhden erilaisen mainoksen. Mainos ilmestyi vuoden 1977 marraskuun numerossa. Mainos oli eniten huomiota herättävä suhteessa laihuuteen koko tutkielmakautena. Mainos oli Danonin jogurttimainos. Siinä lukijaa kehoitettiin laihduttamaan jogurtin avulla. Mainoksessa oli myös kuva kirjasesta, jossa selitettiin, miten laihtuminen onnistuisi. Kirjasen kannessa poseerasi kaksi keho, jotka olivat hyvin tyypillisiä Dance Magazine -kehoja. Kuvassa hymyilivät mies ja nainen ohuet villapaidat päällään. Naisella ei näkynyt rintoja villapaidan alta. Kummallakaan ei ollut näkyviä makkaroita keskivartalossaan tai käsissään. Kummallakin oli myös niin vähän rasvaa kasvoissaan, että edes pieniä kaksoisleukoja ei tullut esiin, vaikka molemmat nojasivat maassa kyynärpäihinsä. Mainoksen iskusanat olivat: "Dannon tells how to diet with yoghurt" eli: "Dannon kertoo, kuinka laihduttaa jogurtin avulla." Sisenystekstissä kerrotaan jopa, että: "In the fight against fat, your best ally is the satiety mechanism that keeps you from craving food". Lavea suomennos tekstistä kuuluu seuraavasti: "Taistelussa läskiä vastaan parhain liittolaisesi on nälän tyydyttävä mekanismi, joka estää sinua himoitsemasta ruokaa." Teksti demonisoi läskiä ikään kuin se olisi ihmisen vihollinen kaikissa muodoissaan. Rasva eli läski on toki vaarallinen asia, kun

sitä on liikaa ja väärissä paikoissa, kuten verisuonissa, aiheuttamassa tukkeumia. Kyseinen mainos ei kuitenkaan kohdentanut laihduttamishannointia sairaalloisen lihaville ihmisille vaan juuri Dance Magazinen lukijakunnalle. Dance Magazine -lehti ei ole profiloitunut laihdutuslehdiksi, eikä sitä ole osoitettu terveyttään lihavuudella riskeeraaville kehoille, vaan se on kohdennettu tanssijoille, tanssikulttuurista kiinnostuneille ja mitä ilmeisimmin liikkuville ja terveydestään jo huolta pitäville ihmisille. Siksi laihduttamiseen kehottava ja tukeva mainos tuntui minusta radikaalilta ja pelottavan vääristynyttä kuvaa ylläpitävältä. Dance Magazine -lehti hyväksyi mainostajiensa yrityksen myydä tuotetaan laihdutuskuulttuurin ja laihtumisen ihannon avulla. Lehti hyväksyi myös sen, että se muistutti lukijoitansa laihduttamisesta ja laihuuden tärkeydestä osana tanssikulttuuria.

5.2 Värilliset mainoskuvat

Värillisiä mainoksia oli yhteensä 37 kappaletta koko tutkielmakauden aikana. Värillisissä mainoskuviissa esiintyi vain tyypillisiä kehoja. Vuodelta 1975 ei löytynyt ainuttakaan värikuvaa, joten kun ensimmäinen värikuva ilmestyi maaliskuussa 1976, värikuvan huomioarvo oli suurimmillaan. Värillisten kuvien määrä nousi vuoteen 1977.

Värillisillä mainoskuvilla mainosti vain viisi yritystä. Tanssitarvikkeita myyvä Danskinmerkki mainosti lehdissä eniten. He mainostivat vuosina 1976–1977 20 värillisellä mainoskuvalla. Danskin-merkillä saattoi olla yhdessä lehdessä jopa kolme värillistä mainoskuvaa kerrallaan. Danskin mainosti aina heti ensimmäisellä sivulla, kansikuvan toisella puolella. Kyseinen mainos oli myös sisällysluettelon viereisellä sivulla, mikä lisäsi mainoksen näkyvyyttä ja huomioarvoa entisestään. Ensimmäisellä sivulla oleva mainos oli aina myös koko sivun kokoinen, joten mainoksia oli vaikea olla huomaamatta.

Danskin-mainoksissa esiintyvät kehot olivat hyvin tyypillisiä Dance Magazine -kehoja. Mainoskuviissa käytetyt kehot olivat nuoria ja näyttivät olevan kahdenkymmenen ikävuoden tienoilla. Osa vaikutti olevan jopa alle 18-vuotiaita. Kehoilla oli matala rasvaprosentti, ja he olivat vaaleita. Erityistä Danskin-mainoksissa oli kuitenkin se, että niissä käytettiin värillisissä mainoskuviissaan pelkästään naiskehoja. Naiskehoilla ei ollut tunnistettavia rintoja tai takapuolta eikä myöskään ylimääräistä rasvaa, joka olisi muodos-

tanut makkaroita tai muhkuroita kehojen ympärille. Kehot joko seisoivat tai istuivat mainoskuvissa, mutta edes istuvilla kehoilla ei tullut keskivartaloon minkäänköisiä epätasaisuuksia. Istuvien kehojen mahat pikemminkin kaartuivat kauttaaltaan sisään päin sileiksi ja tasaisiksi, eikä edes nahan muodostamia laskostumia näkynyt kuvissa. Kehojen vyötäröt ja lantiot olivat kapeita, ja heidän luunsa erottuivat nahan alta erityisesti kasvojen, rintakehän sekä lantion seudun alueilta. Kuten tyypilliselle Dance Magazine -keholle kuului, myös Dansk in mainoksissa esiintyvät kehot oli puettu aina ihonmyötäisiin vaatteisiin. Kehoilla oli yllään balettiharjoituspuku, sukkahousut ja kärkitossut, jotka olivat joko kädessä tai jaloissa. Kaikki harjoituspuvut olivat erivärisiä, ja värit vaihtelivat aina vihreästä vispipuuronvärisiin asuihin. Myös pukujen mallit vaihtelivat pitkähihaisista ohutolkaimisiin pukuihin.

Toinen yritys, joka mainosti toiseksi eniten värillisillä mainoskuvilla, oli Frederick Freed. Myös Frederick Freed mainosti tanssitarvikkeita. Yrityksellä oli yhteensä yksitoista värillistä mainoskuvaa vuosina 1976–1977. Myös Frederick Freed in mainoksissa käytetyt kehot olivat melkein aina naiskehoja. Kuitenkin suurin osa Frederick Freed -merkin mainoksista oli keskittynyt jalkoihin, joten kehoista ei usein pystynyt sanomaan muuta kuin sen, että heillä oli hoikat, kapeat ja sirot jalat. Jalat tunnistin naiskehon jaloiksi niissä olevista balettikärkitossuista. Jalat oli puettu mainoksissa hyvin värikkäisiin ja paksuihin sukkahousuihin. Myös kuvassa olevat kärkitossut olivat erivärisiä aina punaisesta siniseen. Merkin kaikista yhdestätoista mainoksesta kolmessa värillisessä mainoksessa oli kuitenkin näkyvissä myös muuta kehoa. Yksi näistä oli mainos, jossa näkyi koko keho. Kuvassa nuori, vielä tytöltä näyttävä laiha ja vaalea keho sitoi balettitosuja ihonmyötäisessä, hihattomassa ja sinisessä kokopukuasussa. Toisessa Frederick Freed in linjasta poikkeavassa mainoskuvassa poseerasivat mies ja nainen. Ainoastaan heidän kapeat ja laihat kasvonsa näkyivät kuvassa. Viimeisin Frederick Freed in mainoskuva oli kuva, jossa seitsemän paria tanssivat valssia. Miehillä oli yllään mustat puvut ja naisilla leveät valkoiset iltapuvut. Naisten pienet vyötäröt ja ohuet kädet erotuivat kuvasta.

Kolmas merkki, joka mainosti Dance Magazinessa värillisillä kuvilla, oli tanssitarvikkeita myyvä Capezio. Merkki mainosti kahtena viimeisenä tutkielmavuotena yhteensä kolmella värillisellä kuvalla. Kaikissa kuvissa esiintyi laihoja ja vaaleita kehoja. Kahdessa mainoksessa mainostettiin baletilla mutta viimeisessä värillisessä mainoksessa jazzilla. Jazz-mainoksessa poseerasi hoikka ja pieni nuori nainen knallissa, ohutolkaimisessa

punaisessa balettipuvussa, mustissa leveissä jazzhousuissa ja kiiltonahkatossuissa. Erityisessä huomiossa oli naisen ohuet, pienet ja pitkät kädet.

Kaksi viimeistä merkkiä, jotka mainostivat värillisellä kuvalla, olivat Gym-Kin ja Rainbow for freed. Gym-Kin mainosti kahdella värillisellä ja Rainbow for freed vain yhdellä värillisellä kuvalla. Niin kuin Gym-Kin-merkin nimestä voi päätellä, kyseessä ei ollut niinkään tanssitarvikemerkki vaan voimisteluun erikoistunut merkki. Gym-Kin mainosti värillisissä mainoksissaan lyhyillä, nuorilla, vaaleilla, laihoilla mutta lihaksikkailla kehoilla. Kehot oli puettu molemmissa mainoksissa telinevoimisteluasuja muistuttaviin pukuihin. Rainbow for freed -merkki mainosti tanssitarvikkeita. Merkin ainoassa värillisessä mainoskuvassa poseerasi nuori, vaalea laiha keho, joka oli puettu ihonmyötäisin villahaalareihin. Naiskehon lantio- ja suoliluut tulivat erityisesti esiin.

6 PÄÄTELMÄT KUVA-ANALYYSISTÄ

Dance Magazinessa oli koko tutkielmakauden ajan paljon kuvia kehoista. Kuvia, joissa esiintyi tunnistettava keho, oli yhteensä 3 760 kappaletta. Jokaisesta lehdestä löytyi keskimäärin sata kuvaa kehoista. Ensimmäistä lehteä lukiessani huomasin, että baletti oli isossa roolissa Dance Magazine -lehdessä ja muut tanssilajit jäivät sen varjoon. Siksi tutkielmamateriaalin ja tutkielmakysymysten jaottelu balettikategoriaan ja muu-kategoriaan oli jo itsessään osa kuva-analyysi tuloksia. Balettikuvien ollessa ylivoimaisia suhteessa kaikkiin muihin kuviin oli mielekästä jakaa kuvat kahteen kategoriaan. Kyseinen jaottelu kahteen pääkategoriaan antoi kuvan Dance Magazinen linjasta suhteessa kehon estetiikkaan.

Sama linjaus jatkui loppuun asti, ja baletti hallitsi jokaista lehteä kaikki kolme vuotta. Kaiken kaikkiaan balettiaiheisia kuvia oli yhteensä 2 648, kun muu-kategorian kuvia oli alle puolet tuosta määrästä eli vain 1 112. Balettikuvat hallitsivat niin mainoskuviissa kuin artikkeli- ja kritiikkikuviissa. Balettimainoskuvia oli tutkielmakauden aikana 1 409, kun muu-kategorian mainoskuvia oli ainoastaan 490 kappaletta. Balettiartikkelikuvia taas oli yhteensä 1 239 ja muu-kategorian artikkelikuvia ainoastaan 622 kappaletta. Tutkielman liitteestä voi tarkastella kaikkien numeroiden ja vuosien tarkat luvut (Liite 1). Vaikka Dance Magazine kuvailee edustavansa ja käsittelevänsä kaikenlaista tanssitaidetta, kuva-analyysin myötä pystyn kuitenkin toteamaan, ettei lehti nosta kaikkia tanssilajeja tasapuolisesti esiin. Lehti linjasi tyyliläänsä nostamalla balettia esiin kuviissa ja julkaisemalla balettiaiheisia mainoksia. Kysymykseksi jää, tekivätkö he mainoskuvalinjauksen tiedostaen vai tiedostamattaan. Dance Magazine keskittyi määrällisesti artikkelili-, kritiikki- sekä mainoskuviissaan balettiin ja balettiesityksiin. Lehden kirjoitetuista artikkeleista nousivat parhaiten esiin ne, joissa oli kuvia, koska lukija kiinnittää huomiota enemmän kuviin kuin pelkkään tekstiin.

Tutkielmakauden balettiaiheisissa kuviissa esiintyi myös nykypäivälle tyypillinen balettitanssijan keho. Se oli laiha siro ja pitkäraajainen. Jokaisessa balettiaiheisessä kuvassa käytettiin lajille tyypillistä kehoa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Dance Magazine antoi hieman enemmän tilaa näiden kolmen vuoden aikana mainoskuville kuin artikkelikuville. Mainoskuvia oli koko tutkielmakauden aikana yhteensä 1 899 kappaletta, kun artikkelikuvia oli 1 861. Keskimääräisesti jokaisessa yksittäisessä lehdessä noin puolet kuvista oli mainoskuvia.

Lähes jokainen tutkielmakaudella esiintyvä keho oli samanmallinen. Siksi tyyppillinen Dance Magazine -esimerkkikeho vuosilta 1975–1977 oli mahdollista muodostaa. Tyyppillisellä Dance Magazine -keholla oli pieni rasvaprocentti. Naiskehoilla ei ollut huomattavia rintoja tai takapuolta. Tyyppillinen keho oli myös nuori ja vaaleaihoinen. Tyyppikeho oli puettu ihonmyötäisiin, kehon olemattomia muotoja korostaviin asuihin. Huomioitavaa on se, että vaikka tyyppillinen esimerkkikeho muistutti hyvin vahvasti balettitanssijan kehoa, samanlainen kehomalli ja -muoto löytyivät myös muu-kategorian kuvista. Oli sitten kyseessä steppi, jazz, nykytanssi tai moderni tanssi, kehot olivat yhtä laihoja, vaaleita ja kireisiin asuihin pukeutuneita. Tyyppillinen keho ei ollut yhteydessä tiettyyn tanssilajiin. Voidaan nähdä, että lehti vahvisti entisestään erityisesti aikalaisen George Balanchinen käsitystä tanssijan ihannekehosta, joka oli luurankomainen.

Lehdestä löytyi myös linjasta poikkeavia kehoja. Tyyppillisestä kehosta poikkeavia kehoja oli yhdessä lehdessä keskimäärin 3–5 kappaletta, kun tyyppillisiä kehoja oli noin sata. Poikkeavat kehot olivat selkeästi vanhempia, isompikokoisempia sekä tummaihoisia. Näillä kehoilla oli myös melkein aina löysemmät vaatteet, jolloin kehon todelliset muodot eivät tulleet selkeästi esiin. Melkein kaikki nuoret kehot olivat poikkeuksetta laihoja ja tiukkoihin vaatteisiin pukeutuneita. Nostin tutkimuksessani lehdistä epätyypilliset kuvat avatakseni lukijalle tyyppillisen kehon armottomuutta. Kehon pienikin vatsamakka- ra, pyöreämmät muodot, vanhuus tai ihonväri siirsi kehot epätyypilliseen kategoriaan. Epätyypillisten kehojen nostaminen ja vertailu tyyppilliseen kehoon syvensivät kuvaa tyyppillisestä kehosta.

Epätyypilliset kehot olivat usein yhteydessä balettiin. Vanhemmat ja isommat kehot kuuluivat lähes aina baletinopettajille, balettikoreografeille ja eläköityneille balettitanssijoille. Lehdestä löytyi myös pulleampia tanssijoita, jotka olivat samalla nuoria. Huomionarvoista oli, että kyseiset ”pullakammat” nuoret kehot olivat osa historiallisia artikkeleita. Kyseiset nuoret epätyypilliset kehot tekivät siis omaa tanssijanuraansa 1800-luvun ja 1900-luvun taitteessa. Lehdestä ei löytynyt ainuttakaan 1970-luvulla otettua kuvaa, jossa olisi esiintynyt isompi keho, joka olisi toiminut samaan aikaan tanssijana. Löytyi ainoastaan yksi artikkelikuva, jossa vanhempi, isokokoisempi ja löysempiin vaatteisiin pukeutunut keho teki vielä töitä esiintyvänä taiteilijana 1970-luvulla. Tässä tapauksessa on tärkeää huomata, että kyseinen tanssija oli itse itsensä koreografi. Hän teki siis töitä tanssijana itselleen.

Lehdessä esiintyvät kehot olivat suurimaksi osaksi vaaleaihaisia. Siellä täällä näkyi myös tummaihoisia ja muita etnisiä kehoja. Tummaihoisia kehoja esiintyi lähinnä artik-

keleissa, joissa kerrottiin Alvin Aileyn Companystä tai Harlem Dance theatre Companysta.

Kaikki kehot oli aseteltu kuviin kauniisti ja esteettisesti tuoden esiin pitkiä suorja linjoja. Raflaavaa olemusta ja esillepanoa oli vältelty. Erityisesti mainoskuivissa kehot oli aseteltu selkeää estetiikkaa noudattaen. Kehot näyttivät kuvissa hennoilta ja ylväiltä. Mikään keho ei vain ”rönnöttänyt” paikallaan, vaan kehot poseerasivat tanssilajille tyypillisissä kohotetussa asennossa. Myös kuvat, joissa malli teki arkista tointa, esimerkiksi asetteli tossujaan tai hiuksiaan, oli aseteltu tarkkaan. Kuvassa olevat kehot pitivät muun muassa hartiat alhaalla, jotta kaula tulee esiin, ja vetivät mahaansa sisäänpäin istuessaan, jotta ainuttakaan makkaraa tai muhkuraa ei näkyisi kuvassa. Tämä on mielestäni outoa, sillä ihmisen istuessa mahan kuuluu ”kerrostua”, oli keskivartalossa sitten rasvaa ja nahkaa tai pelkkää nahkaa. Kyseiset mainokset halusivat antaa illuusion suorista linjoista ilman epätasaisuutta, ja Dance Magazine tuki tätä linjaa.

Kaikista lehden kuvista kaksi mainoskuva nousi toistuvasti esiin tutkielmakauden aikana. Toinen mainoskuva oli The Martha Graham School of Contemporary dance, jossa näytti olevan vanhemman, isomman ja löysempiin vaatteisiin pukeutuneen naiskehon siluetti. Toinen mainoskuva oli Loyola Marymont Universityn summer dance workshop -mainos, jossa nuori, pyöreähkö ja isoon löysään vaatteeseen pukeutunut nainen, piti ruukkua käsissään päänsä yläpuolella. Kyseisissä mainoksissa huomionarvoista oli se, että he mainostivat itseään isommalla kehonkuvalla ja väljällä asuvalinnalla. Tämä teki kyseisistä mainoksista erityisiä. Toistuvuus myös nosti mainosten näkyvyyttä.

Tutkielmakaudella olettamaani murrosta tai siirtymää laiheempaan kehoon ei voitu havaita. Liberaalia 1960-lukua ei näkynyt kuvissa lähes lainkaan, ikään kuin lehti olisi jo siirtynyt tiukempaan ja jäykempään näkemykseen tanssista ja kehoista. Lähes kaikki tanssijat olivat joko todella laihoja ja nuoria tai vanhempia ja isompia koko tutkielmakauden ajan.

Suurin tutkielmakautena tapahtunut muutos oli värikuvien ilmestyminen. Kaikki vuoden 1975 kuvat olivat mustavalkoisia, mutta vuodelle 1976 tultaessa ensimmäinen värikuva ilmestyi. Tutkielmakauden viimeisenä vuonna värikuvia oli huomattavasti enemmän verrattuna edellisvuoteen. Kuvien vaikutus, erityisesti tanssilehdessä, on suuri. Usein pelkät sanat eivät riitä lukijalle kuvaamaan teoksen tunnelmaa. Kuva auttaa kertomaan enemmän, ja se lisää myös huomioarvoa, ja edesauttaa lukijaa muistamaan kyseisen

tanssiteoksen olemassaolon. Myös värikuvien merkitys korostui mustavalkoisten kuvien joukossa. Lukija muistaa värilliset kuvat helpommin, koska ne pomppaavat silmiin harmauden joukosta. Värikuvia käytettiin vain kansikuvissa, joissa lähes kaikki kehot kuuluivat balettitanssijoille, sekä osassa mainoskuvista. Värillisissä mainoskuvisakin mainostettiin lähinnä vain balettitarvikkeita. Baletti nousi lehdessä myös värikuvien huomioarvon osalta suureen rooliin, ja näin oletettavasti vaikutti lisää lukijan näkemykseen kehoista. Toinen selkeä muutos tapahtui suhteessa kuvien kokonaismäärään. Viimeiselle vuodelle, eli vuodelle 1977, tultaessa kuvien määrä nousi lehdessä. Ensimmäisenä vuotena kuvia oli yhteensä 933 kappaletta. Vuonna 1976 määrä nousi 1364:ään ja vuonna 1977 kuvia oli jo 1391 kappaletta.

Tarkastellessa lehden kansikuvia ei Dance Magazinesta huokunut kuusikymmentäluvun vapaamielisyys, vaan pikemminkin kehot ja asennot ilmensivät kurinalaisuutta, jyrkkyyttä, ehdottomuutta, peräänantamattomuutta ja puritaanisuutta. Lehden linjaus tuli selkeästi esille: kuka tahansa, ja minkälainen keho tahansa, ei kelvannut tai ansainnut paikkaa Dance Magazinen kansikuvamallina.

Dance Magazine -lehden armoton tyypillinen keho sulkee ulkopuolelleen monta ihmistä, taiteilijaa ja tanssijaa, joilla olisi paljon annettavaa ja joilta voisimme paljon myös saada. Olisi tärkeää, että lavoilla näkyisi mahdollisimman paljon erivärisiä, -ikäisiä ja -muotoisia kehoja, jotta voisimme samaistua heihin ja inspiroitua monipuolisuudesta. Kenelle me teemme viihdettä ja taidetta? Me luomme sitä ihmisille, kaikenlaisille kansalaisille. Siksi on mielestäni järjetöntä, että mediasta lähtien aina tanssitaiteen lavoille asti joudumme samaistumaan kehoon ja muottiin, joihin kuuluu vain marginaalinen osa väestöstä. Pakkosamaistuttaminen kehoon, jota ihminen ei itse omista, tuottaa ahdistusta ja luo tarpeen muuttaa omaa kehoaan toisenlaiseksi. Jokainen erivärinen, -ikäinen, -muotoinen ja -kokoinen keho tarvitsee lisää samaistuttavia henkilöitä populaarikulttuuriin sekä esittävään taiteeseen. Siksi en halua säilyttää tätä samaa vanhaa vartalon estetiikkaa, vaan haluan uudistaa sen monipuolisemmaksi.

LÄHTEET

Sanoma- ja aikakauslehdet

Baker, Rob, 1977, Geometries: The song and dance of Laura Dean, DM 11/1977.

Draegin, Lois, 1977, Spotlight on: Tim Wengerd, DM 9/1977.

Fey, Anthony, 1977, The belle of the ballets russes: Alexandra Danilova DM 10/1977.

Gruen, John, 1976, Patricia Bowman, DM 10/1976.

Maynard, Olga, 1977, Don Juan and his artistic metamorphosis DM 1/1977.

McDonland, Nesta, 1977, Isadora´s childhood: Clearing away the clouds DM 7/1977.

Stoop, Norma, 1977, Clark Tippet: "I didn´t have to kill anybody" DM 5/1977.

Sutton, Valeria, 1976, Edel Pedersen: Denmark´s high priestess of bournoville school DM 5/1976.

Tobias, Tobi, 1976, E. Virgiana Williams and the Boston ballet DM 5/1976.

Tobias, Tobi, 1976, Company manners: New York City Ballet DM 9/1976.

Tobias, Tobi, 1977, Peter Martins DM 6/1977.

Tobias, Tobi, 1977, Patricia McBride DM 8/1977.

Tobias, Tobi, 1977, Celebration DM, 12/1977.

Kirjallisuus

Kelso, Paula T., 2003, Behind the Curtain: The Body, Control, and Ballet. *Edwardsville Journal of Sociology*. Volume 3.2, Article 5,20-23.

Binkiewicz, Donna M., 2014 *Federalizing the Muse: United States Arts Policy and the National Endowment for the Arts 1965-1980*. Raleigh, North Carolina: The University of North Carolina Press.

Mackrell, Judith, 2012, The light fantastic? Ballet dancers and anorexia, *The Guardian*. Viitattu 14.4.2017 <https://www.theguardian.com/stage/2012/feb/06/ballet-anorexia-la-scala>

Mieczkowski, Yanek 2005 *Gerald Ford and the Challenges of the 1970s*. Lexington, Kentucky: The University Press of Kentucky.

Ruotsila, Markku 2008 *Yhdysvaltain kristillinen oikeisto*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Self, Robert O. 2012 *All in the Family. The Realignment of American Democracy Since the 1960s.* New York, New York: Hill and Wang.

Williams, Daniel 2010 *God's Own Party. The Making of Christian Right.* Oxford: Oxford University Press.

**Taulukko: Dance Magazine –lehdissä esiintyvät
mainos- ja artikkelikuvat vuosina 1975-1977**

kuvat yhteensä	MAINOSKUVAT			ARTIKKELIKUVAT		SUKUPUOLI	
	mainoskuvat	balettimainoskuvat	muu- mainokset	balettiartikkelikuvat	muu artikkelit	kuvat naisista	kuvat miehistä
Dance Magazine vuosi 1975							
Tammikuu							
106	52	35	17	36	18	80	50
helmikuu							
101	52	31	21	27	22	72	55
Maaliskuu							
104	54	37	17	37	13	84	56
Huhtikuu							
88	40	28	12	45	3	65	55
Toukokuu							
100	46	29	17	42	12	68	62
Kesäkuu							
97	44	26	18	26	27	60	64
Heinäkuu							
91	41	30	11	30	20	54	69
Syyskuu							
101	46	33	13	36	19	64	56
Marraskuu							
88	39	26	13	8	41	68	62
joulukuu							
117	55	39	16	34	28	80	80

kuvat yhteensä	MAINOSKUVAT			ARTIKKELIKUVAT		SUKUPUOLI	
	mainoskuvat	balettimainoskuvat	muu- mainokset	balettiartikkeli kuvat	muu artikkelit	kuvat naisista	kuvat miehistä
Dance magazine 1976							
Tammikuu							
102	55	36	19	44	3	91	42
Helmikuu							
90	45	34	11	20	25	65	35
maaliskuu							
120	59	44	15	5	56	95	56
Huhtikuu							
131	70	53	17	35	26	97	67
toukokuu							
138	81	66	15	39	18	107	83
kesäkuu							
109	50	35	15	36	23	78	67
heinäkuu							
91	41	30	11	24	26	78	52
elokuu							
107	40	32	8	56	11	83	86
syyskuu							
123	48	42	6	74	1	104	76
lokakuu							
123	54	46	8	62	7	107	69
marraskuu							
115	60	50	10	49	6	90	67
joulukuu							
115	53	47	6	39	23	101	50

kuvat yhteensä	MAINOSKUVAT			ARTIKKELIKUVAT		SUKUPUOLI	
	mainoskuvat	balettimainos kuvat	muu-mainokset	balettiartikkelit kuvat	muu artikkelit	kuvat naisista	kuvat miehistä
Dance Magazine 1977							
Tammikuu							
120	59	47	12	59	2	93	49
Maaliskuu							
150	85	69	16	40	25	132	62
huhtikuu							
165	97	74	23	50	18	127	71
toukokuu							
148	92	67	25	42	14	109	86
kesäkuu							
116	59	46	13	50	7	96	61
heinäkuu							
127	57	47	10	34	36	103	59
elokuu							
112	53	44	9	23	36	93	53
syyskuu							
112	65	55	10	25	22	90	54
lokakuu							
143	74	60	14	51	18	122	75
marraskuu							
107	65	55	10	36	6	95	77
joulukuu							
91	56	56	52	25	10	86	57

kuvat yhteensä	MAINOSKUVAT			ARTIKKELIKUVAT		SUKUPUOLI	
	mainoskuvat	balettimainos kuvat	muu-mainokset	balettiartikkelit kuvat	muu artikkelit	kuvat naisista	kuvat miehistä
3471	1189	968	290	849	335	1894	1254

Taulukko: Dance Magazine lehdet 1975 - 1977

vuosi	nimi	numero	kuukausi	painopaikka	volume
1975	Dance Magazine	No. 1	tammikuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 2	helmikuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 3	maaliskuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 4	huhtikuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 5	toukokuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 6	kesäkuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No 7	heinäkuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 9	syyskuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 10	lokakuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 11	marraskuu	New York, New York	XLIX
1975	Dance Magazine	No. 12	joulukuu	New York, New York	XLIX
1976	Dance Magazine	No. 1	tammikuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 2	helmikuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 3	maaliskuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 4	huhtikuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 5	toukokuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 6	kesäkuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No 7	heinäkuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 8	elokuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No . 9	syyskuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 10	lokakuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 11	marraskuu	New York, New York	L
1976	Dance Magazine	No. 12	joulukuu	New York, New York	L
1977	Dance Magazine	No. 1	tammikuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 3	maaliskuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 4	huhtikuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 5	toukokuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 6	kesäkuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 7	heinäkuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 8	elokuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 9	syyskuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 10	lokakuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 11	marraskuu	New York, New York	LI
1977	Dance Magazine	No. 12	joulukuu	New York, New York	LI